

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

De Orationibus lacvlatoriis Libri IV. Ascetici, Seu ad exercitationem spectantes

Balinghem, Antoine de

Antverpiae, 1618

Cap. V. Prosecutio superioris capitis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-51085](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-51085)

CAPVT V.

Prosecutio superioris capitis.

NE nimius diuinæ lucis fulgor cuiquam perstringat oculorū aciem; à Deo, Christoque saluatore, descendat Asceta ad proximum, videatque totum mundum in ligno positum, quærere omnes quæ sua sunt, non quæ Iesu Christi, in eo nihil aliud reperiri præter concupiscentiam carnis, concupiscentiam oculorum & superbiam vitæ; cõtempletur otiosè Dei leges pessundari, & (vt loquitur Spiritus sanctus) dissipari, nec eas pluris haberi, quàm si à quopiã idolo vita & sensu carente, & nõ à Deo viuo & vero essent profectæ: Neque verò insaniam hanc & amētiam vulgi tantum esse, pauperumq; & plebeorū, qui ignorant viam Domini, iudicium Dei sui: sed esse etiã optimatum, qui cognouerunt viam Domini, iudicium Dei sui; ecce etenim hi magis simul confregerunt iugum, ruperunt vincula, & dixerunt nõ seruiemus.

O quanta hinc seges piarum aspirationum ad Deum! dum hinc quidẽ illum videt proteri, flocci pendi, nihili fieri, idque à sceleratis, à terræ filijs, à vilibus hominibus; illinc verò tot perspicit mortales, quorum salus Christo tam magno stetit, sese turmatim præcipites in

1. Ioan.

5. 19.

Philipp.

2. 21.

1. Ioan.

2. 16.

Psal. 118.

118.

Ierem.

5. 45.

Ierem.

1. 20.

in infernum agere, qui quidem dilatauit ani-
 mam suam & aperuit os suum absque vllō
 termino, & descendunt (eheu) fortes & po-
 pulus, & sublimes gloriosique ad eum. Ex-
 clama, ô quisquis hæc vides, cùm Apostolo: Iſaie 5.
14.
 Si quis non amat Dominum nostrum Iesum 1. Cor.
16. 22.
 Christum sit anathema, Maranatha. Expro-
 me zelum gloriæ Dei quo tabescis, dic cum Pſ. 75. 22
 Dauide: Exurge Deus, iudica causam tuam,
 memor esto improperiorum tuorum, eorum
 quæ ab insipiète sunt tota die. Ne obliuiscaris
 voces inimicorum tuorum, Vindica Do-
 mine sanguinem non seruorum tuorum, sed
 vnici tui qui effusus est.

Si tibi leniores affectus placent magis, &
 te miseret ærumnarum proximi, non desunt
 quos duces sequaris etiam in hac via; Incla-
 ma modò cum Ioële: Parce Domine, parce c. 2. 17.
 populo tuo, & ne des hæreditarem tuam in
 opprobrium, vt dominantur eis non natio-
 nes sed dæmones. Modò cum Dauide, ne Pſal. 73.
19.
 tradas bestijs animas confitentes tibi, & ani-
 mas pauperum tuorum ne obliuiscaris in fi-
 nem. Quæ utilitas in sanguine eorum dum Pſal. 9.
10.
 descendunt in corruptionem? Tandem si ipse
 mentem ad te reduces, non languebis otio,
 argumenti inopiâ, abundè id sanè suppedi-
 tabunt tum miserix quas pateris, tum scele-
 ra, quibus te olim per summam impietatem
 obstrinxisti; & illæ quidè has tibi expriment
 voces:

Iob. 9. 21. Pf. 41. 3. Psalm. 119. 5. Iere. 9. 1. Thren. 4. 1. c. 3. 3. vers. 10. Ester 14. 16.

voces: Tædet animã meam vitæ meæ, quando veniam & apparebo ante faciẽ Dei? heu mihi quia incolatus meus prolongatus est. Ex his verò tantum animi dolorem capies, vt lacrymas includat mæror, exclamésque vehementer præeunte Hieremia, Quis dabit capiti meo aquam, & oculis meis fontem lacrymarum, & plorabo die, ac nocte non interfectos filiaẽ populi mei, sed meipsum, spirituali vita defunctum? conferes luges extremam præsentis temporis miseriam, cum vitæ anteaactæ felicitate. O filii Sion (inquies) quondam inclite, & amictæ auro primo, quomodo? quomodo reputatus es in vasa testea, opus manuum figuli? Qui vescebaris voluptuosè, interiisti in vijs, qui nutriebaris in croceis, amplexatus es stercora: heu quomodo obscuratum est aurum, mutatus est color optimus, dispersi sunt lapides sanctuarij in capite omnium platearum.

Crescente porrò dolore, crescet item affectus, maledicesque cum Iob diei ortus tui, quo tam tetrum impietatis monstrum in lucem editum est. Maledices & nocti, qua dictum est, conceptus est homo. Iterabis dolenter iuxta ac frequenter illa eiusdem: Quare non in vulua mortuus sum? egressus ex vtero non statim perij. Quare exceptus genibus, cur lactatus vberibus?

Sed

Sed cur saltem non sum illico ab ortu ex hac hominum frequentia sublatus? cur non in solitudinem vsquam collocatus? cur mihi hominis omnino aspiciendi potestas data est? degeneraui, fateor, ab hominum natura, in feritatem belluinam: æquum igitur est ^{Dan. 4.} vt eijciar ab hominibus, vt cor meum ab ^{22. v} humano commutetur, corque feræ detur mihi, & cum bestijs ferisq; sit habitatio mea; denique vt fœnum tamquam bos comedam, & rore cæli infundar, septemque tempora mutantur super me, donec capilli mei in similitudinem aquilarum crescant, & ungues mei quasi auium.

Quid? dispeream si non belluisipsis longè sum deterior, cognouit namque bos possessorem suum, & asinus præsepe Domini sui, ego autem boue stupidior, asino stolidior ^{Isa. 1. 3.} Dominum meum nec cognoui, nec intellexi: Nonne miluus in cælo cognouit tempus suum: turtur & hirundo, & ciconia ^{Iere. 8.} custodierunt tempus aduentus sui? ego autem ^{7.} non cognoui iudicium Domini. Et quoniam te ipse detestaberis tamquam pannum menstruatæ, nec verò ferre te poteris, atque nisi diuina esset lege sancitum, nemo vt manus sibi afferat; discerperes & dilacerares in mille partes te immanè parricidam, qui Deo tuo necem intulisti: ideo inclamabis montes, vt cadât super te, & colles, vt
ope-

operiant te; mortemq; frequentibus accerfes
 votis, vt te de medio tollat, qui vita ipsa es &
 luce longè indignissimus. Propter quid (in-
 quies) irritauit impius Deum? peream, itaq;
 peream ego, quoniam ad amaritudinē con-
 citauit Deum meum; Omnino nulla æstima-
 bis supplicia æquare vniquam posse, atro-
 citatem, & cumulum flagitiorum tuorum.
 Ignis, crux, (ita tu instar sanctissimi, & igni-
 tissimi Ignatij quamquam in dissimili causa)
 bestia, contractio ossium, membrorum di-
 uisio, totius corporis contritio, & vniuersa
 tormenta diaboli in me veniant.

Sed quoniam ita non expedit tristitiæ la-
 xare habenas, vt ea te transuersum abripiat,
 nō inutile fuerit, respirare non nihil, animū-
 que abiectum erigere in spem diuinæ mise-
 rationis & bonitatis. Quamquam igitur pec-
 casti (ita te ipse compellabis) super numerū
 arenæ maris, & multiplicatæ sint iniquitates
 tuæ, & non sis dignus videre altitudinē caeli
 præ multitudine iniquitatum tuarum, ne de-
 speres; flecte cum Manasse genua cordis. dic:

*Peccavi Domine, peccavi Domine, & iniquitates
 meas agnosco. Quare peto rogans te, remitte mihi
 Domine, remitte mihi, & ne simul perdas me cum
 iniquitatibus meis, neque in aeternum iratus reserues
 mala mihi. Quia tu es Deus, Deus inquam peni-
 tentium. Ostende in me omnem bonitatem tuam,
 indignum salua secundum magnam misericordiam
 tuam*

In ora-
 tione
 Manasse
 regis
 post 2.
 paralip.

tuam, & laudabo te semper omnibus diebus vite meae.

Si te breuiores aspirationes afficiunt magis, en tibi eas ex propheticis libris. Dele Domine vt nubem iniquitates meas, & quasi nebulam peccata mea. Erue animam meam ne pereat, projice post tergum tuum omnia peccata mea. Miserere mei, & depone iniquitates meas, & projice in profundum maris omnia peccata mea: ô fons patens domui Dauid, & habitantibus Ierusalem in ablu-tionem peccatoris & menstruata: amplius laua me ab iniquitate mea, & à peccato meo munda me. Accipe & has pauculas ex nouo testamento. Domine si vis potes me mundare. O Christe emunda conscientiam meam ab operibus mortuis ad seruiendum tibi Deo viuenti. O primogenite mortuorum & princeps regum terrae dilige me, & laua me à peccatis meis in sanguine tuo.

Atque vt hæ oratiunculae exhibeant reipsa quod nomine promittunt, & tamquam iacula forti brachio intorta, ferantur recta in aduersum scopum, atque à Deo impetrent quod petunt, nec incassum fusae sint, optimum erit caelum, terramque contestari te solam nixum diuina bonitate, nullisque tuis confisum meritis rem tam arduam postulare. Habes quem sequaris Danielelem huius rei auctorem. *Inclinaui (inquit) Deus meus*

Isa. 44.
22.Isa. 38.
17.Zachar.
13.1.

Ps. 50.4.

Matth.
8.2.Hebr. 9.
14.Apoc.
1.7.

c. 9. 18.

aurem tuam & audi: neque enim in iustificationibus nostris prosterno preces ante faciem tuam, sed in miserationibus tuis multis. Exaudi Domine, placare Domine, attende, fac, ne moreris propter teipsum

Psal. 24. Deus meus. Habes & Dauidem illo priorem:

11.

Propter nomen tuum Domine propitiaberis peccato meo, multum est enim propter gloriam Domine nominis tui libera me, & propitius esto peccatis meis

Psal. 78. 9. propter nomen tuum.

Ex his videre licet quàm pateat latè aspirationum materia: quocumque enim te veritas, siue ad Deum, siue ad proximum, siue ad teipsum, seu libeat magis orbes cælestes, & quidquid horum ambitu continetur animo perlustrare, aliud occurrit nihil quàm cælestis huiusce flammæ pabulum, & fomes: Baruch quidem dum mentis defigit oculos in vastissimam huiusce mundi molem, eamque vniuersam in ditioe esse ac potestate Dei considerat, admirabundus ita exclamat. *O Israel quàm magna est domus Domini, & quàm ingens locus possessionis eius! Magnus est & non habet finem, excelsus, & immensus; sed æquè immensus (absit verbo inuidia) est harum aspirationum dominatus, par imperium: ijdem termini finésque potestatis. Etenim per eas conficit mira celeritate humana mens quidquid spatij est à centro terræ ad vsque conuexum cæli supremi, vbi demum summa cum tranquillitate,*

pro-

c. 3. 24.

procūlque ab omni perturbatione inter dulces amplexus & suauia oscula sponsi conquiescit. Itaque verendum non est, ne desit hisce orationibus materia. Quàm latè patet orbis, tam latè patet earum argumentum. Atque vtinam ei non desimus nos ipsi: vtinam quouis momento emicet ex nostro pectore si minùs flamma, at certè scintillula aliqua salutaris huiusce ignis, vt & ipsi dicere possimus. Concaluit cor meum intra me, & in meditatione mea exardescet ignis. Psalm. 38.
4.

Neque verò ea solùm quæ sunt subsistuntque, hisce orationibus considerata obijciuntur, verùm etiam quæ non sunt, nec aliud habent esse, quàm non esse, cuius generis sunt tum priuationes tum negationes, quas quemadmodum diuinus Intellectus infinita sua notitia complectitur, & comprehendit. Sic etiam breuiiores hæ preces vim in illas suam exerunt atque exercent. Quæ quidem res nec obscura est nec ignota. Quàm enim frequenter prorumpit Dauid in Dei laudes, quòd tum à sibi infestissimis hostibus, tum à variis periculis, quibus vita eius perpetuò circumsepta erat, etiam cælestibus portentis, sit ab illo liberatus.

Viuat Dominus (inquit) & benedictus Deus meus, & exaltetur Deus salutis meæ. Deus qui

C

das

Pfal. 17. 47. *das vindictas mihi, & subdis populos sub me, liberator meus de inimicis meis iracundis. Be-*

Pfal. 65. 8 *nedicite gentes Deum nostrum, & auditam facite vocem laudis eius. Qui posuit animam meam ad vitam, & non dedit commoueri pedes meos. Benedic anima mea Domino, & omnia quæ intra me sunt nomini sancto eius. Qui propitiatur omnibus iniquitatibus tuis, qui redimit de interitu vitæ tuam. Benedictus Dominus qui non dedit nos in capti-*

Pfal. 102. 1.

onem dentibus eorum? Nimirum non tradi in manus hostium, mortem, interitum, & si quæ sunt generis eiusdem, quæ hîc grato commemorat animo, annumeranda negationibus quis non videt? An verò non existunt peccata innumera (quorum natura priuatione honestatis continetur, quam quidem inesse oporteret humanæ actioni) in quæ Dei miseratione freti non labimur? Verùm quàm portentosa scelera, quàm fœda flagitia, quàm inauditæ existunt turpitudinum libidines, quibus (quæ Dei in nos est bonitas) non implicamur, aut commaculamur, nullum est enim peccatum (Augustino teste) quod facit homo quin idem faceret alter homo, nisi teneretur à te ô Deus, à quo factus est homo.

*Quod si ij simus qui esse debemus, non sic abibunt hæc sine actione gratiarum: Grati-
as tibi ago Deus meus (liceat vsurpare superbi Pharisæi orationem quamquam longè
dispa-*

Lucæ 11. 13.

dispari sensu) quòd non sum sicut plerique
 hominum, raptores, iniusti, adulteri. Sed tu
 ô Domine, non manus nostra excelsa, fecit
 hæc omnia: Absque te onocrotalus, & eri-
 cius & ibis & coruus habitassent in me. Abs-
 que te ortæ essent in domo mea spinæ & vr-
 ticæ & paliurus in munitioibus meis. Abs-
 que te fuissẽm cubile draconum, & pascua
 struthionum: hoc est omnis generis vitia, li-
 bidinésque sedem in me suam fixissent. Dic
 insuper cum Augustino, gratiæ tuæ deputo
 Domine Deus, & quæcumque nõ feci mala,
 & sicut in multa peccata decidi, sic in multo
 plura nisi me cõseruasses cecidissẽm. D. qui
 dẽ Franciscum solitum dicere accepimus, se
 sibi facinorosissimum omnium sceleratissi-
 mùmque videri, non quòd re talis esset, sed
 quòd talis suo quidem iudicio futurus fuif-
 set, nisi eum gratiæ suæ præsidio diuina be-
 nignitas confirmasset. Idem etiam, grato re-
 colebat animo peccata ea, quibus se olim
 non obstrinxerat: & cùm passim haberetur
 sanctus. Nolite (inquit) laudare vt securum:
 (verba sunt sancti Bonauenturæ) filios & fi-
 lias adhuc habere possẽm: nemo laudandus,
 cuius incertus est exitus. Difficile est eloqui
 quàm Deum iucundè afficiant aspirationes
 hæ ex germano humilitatis spiritu profectæ:
 Deum, inquam, qui humilia respicit, & alta
 à longè cognoscit, qui humiles exalrat, su-

Deuter.

32.27.

Isa 34.

11.

1. 2. cõf.

c.7.

S. Bona.

c 6. vi-

tæ.

Psalm.

11. 6.

Matth.

23. 12.

36 DE ORAT. IACVIATOR.
Iac. 4. 6. perbos humiliat; qui resistit superbis, qui humilibus dat gratiam.

C A P V T VI.

*Quanam è suprà memoratis frequentius
oranti adhibenda, & de oratione
dominica.*

CVM harum aspirationum nullis circumscripta terminis materia propemodum sit infinita, neque verò possit in ea vniuersa consideranda pia mens occupari; nobis ex hac infinitate deligenda ea videtur potissimum, quæ assidua exercitatione redita familiaris, vberiore etiam fructum spiritualem afferre posse videatur. Ac Tertullianus grauis imprimis auctor commēdat admodum orationem dominicam, tum ab auctore Christo Domino, qui discipulis noui testamenti nouam orationis formam determinauit, vt in hac quoque specie (sic enim loquitur) nouum vinum, nouis vtribus reconderetur, & noua plagula nouo assueretur vestimento.]

I. de oratione
c. 1.

Deinde à breuitate, quantum enim substringitur verbis (verba sunt Tertulliani) tantum diffunditur sensibus: neque enim tantum propria orationis complexa est, veneratio-